

3.6.2020

OIKEUDELLINEN ARVIO VIESTINTÄHANKINNASTA

1 Tehty hankinta

Pääministeri Marinin hallitus aloitti työnsä 10.12.2019 lukien. Valtiovarainministerin esikunta on tammikuussa esittänyt, että työ- ja elinkeinoministeriössä elinkeinoministerin tarpeisiin solmittua sopimusta viestintäpalveluista voidaan jatkaa valtiovarainministeriössä. Viestintäpalvelut koskevat valtiovarainministerille uuden tehtävän sujuvaan haltuunottoon liittyvää vaativaa viestintä koulutusta ja konsultointia.

Valtiovarainministeriö teki erillisen, mutta aikaisemman sopimuksen kanssa saman sisältöisen sopimuksen viestintäpalveluista ja 4.2.2020 allekirjoittanut Tekir Oy:n kanssa sopimuksen.

2 Sääntely ja hankinnoissa noudatettavat ohjeet

Valtiovarainministeriön toteuttamissa palveluiden ja tavaroiden hankinnoissa sekä hankintoja koskevia sopimuksia solmittaessa noudatetaan hankintalakia (lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016) sekä sovelletaan valtioneuvoston hankintaohjetta (15.6.2017).

Valtioneuvoston hankintaohjeen käyttöön otosta on tehty valtiovarainministeriössä erillinen päätös 14.1.2019.

3 Pienhankintojen menettelytavat

Yleisenä lähtökohtana valtiovarainministeriössä on, että hankinnoissa hyödynnetään myös pienhankinnoissa Hanselin puitesopimuksia, kun se on tarkoituksenmukaista ja puitesopimus kattaa tarvittavat palvelut.

Hankintaohjeen mukaisiin hankintamenettelyihin vaikuttaa se, minkä arvoisesta hankinnasta arvioidaan olevan kyse. Hankinnan arvon määrittelyssä on kyse objektiivisesta hankinnan ennakoitun arvon määrittelystä, joka tulee tehdä sen hetkisten tietojen pohjalta.

Hankintaohjeen mukaisesti hankintalain kynnysarvon alle (60.000 euroa) jäävät hankinnat voidaan toteuttaa joko tarjouskilpailun tai hintatiedustelun perusteella. Pienhankinta voidaan toteuttaa myös suorahankintana silloin, kun sille katsotaan olevan perusteltu syy. Esimerkkejä keskeisistä suorahankintatilanteista on kuvattuna hankintaohjeessa.

Hankintaohjeen mukaisesti suorahankintaperustetta voidaan silloin, kun tavara- tai palveluhankinta on arvoltaan vähäinen. Valtioneuvostossa noudatettava vähäisen arvon raja tavanomaisessa tavara- ja palveluhankinnassa on 20 000 euroa ilman arvonlisäveroa.

Hankintaohjeen mukaisesti arvoltaan vähäisestä pienhankinnasta, joka toteutetaan suoraankintana, ei ole välttämätöntä tehdä erillistä kirjallista hankintapäätöstä, vaan hankinnan hyväksyjä hyväksyy hankinnan ratkaisuoikeuksiansa mukaisesti.

Hankinnan hyväksyy henkilö, jolla on ministeriön työjärjestyksen tai taloussäännön mukaisesti oikeus hyväksyä pienhankinta. Hankintaohjeen mukaisesti suoraankinnan käytön syy perustellaan hankintayksikölle jäävään tilauskappaleeseen, tietojärjestelmään tai muistioon.

4 Toteutettu hankinta

Sopimuksen tekohetkellä on arvioitu, että hankinnasta ei aiheudu yli 20.000 euron kustannusta. Näin ollen on arvioitu, että hankintaan voidaan noudattaa ns. arvoltaan vähäisen hankinnan mukaista suoraankintaperustetta. Hankinnasta on tehty hankintasopimus.

Hankinnasta ei ole tehty erillistä hankintamuistiota tai hankintapäätöstä. Hankinnan toteuttamisesta on keskusteltu osastolla, jolla hankinta on tehty.

Hankintaan on sitouduttu tehdyllä sopimuksella, jonka on allekirjoittanut vt. viestintäjohtaja. Hankintasopimuksen kirjauksista ei voida päätellä, mikä arvosta hankinnasta nyt on ollut kyse, vaan sopimuksessa on todettu hankinnan kohde ja tuntihinnat. Hankintasopimuksessa ei ole ilmoitettu kokonaishintaa eikä sopimuksen päättymisaikaa.

Tehdyn sopimuksen perusteella valtiovarainministeriölle toimitettiin yhteensä 3 laskua, joista ensimmäisen laskun osalta tehty työ oli työ- ja elinkeinoministeriössä tehdyn työn laskuttamista. Näiden kolmen laskun yhteismäärä on yhteensä 21.225 euroa.

Kun on havaittu, että tilaukset sopimuksen perusteella ylittivät 20.000 euroa, sopimustoimittajalle on ilmoitettu, että sopimusta ei jatketa eikä sitä enää käytetä. Ilmoitus on tehty Tekir Oy:n hallituksen puheenjohtajalle Harri Saukko-maalle 11.5.2020 puhelimitse.

5 Yhteenveto

Hankinta voidaan tehdä suoraankintana kilpailuttamatta silloin, kun hankintaohjeen mukainen suoraankinnan peruste on käsillä. Sopimuksen tekohetkellä valtiovarainministeriössä on ollut käsitys, että sopimuksen kustannukset eivät ylitä vähäisen arvon, eli 20.000 euron rajaa. Sopimuksen tekohetkellä on siten arvioitu, että hankintaohjeen mukaista suoraankintaperustetta voidaan kyseisen sopimuksen osalta käyttää. Hankinnan kokonaiskustannukset ovat tosiasias-
assa ylittäneet vähäisen arvon rajan, joskin vähäisesti.

Koska hankintasopimuksesta ei käy ilmi hankinnan kokonaisarvoa, olisi hankinnan ennakoitu arvo ja suoraankinnan käytön syy tullut perustella hankintayksikölle jäävään tilauskappaleeseen, tietojärjestelmään tai muistioon. Sopimuksen käytön päättäminen on kuitenkin tehty yhtiön suuntaan heti sen jälkeen, kun hankintayksikön tietoon on tullut, että suoraankinnan käytön syy ei ole enää ollut käsillä. Sopimuksen päättämisestä on ilmoitettu 11.5.2020.

Prosessin myöhemmässä vaiheessa on valtiovarainministeriön tietoon tullut työ- ja elinkeinoministeriössä toteutettujen hankintojen määrä. Työ- ja elinkeinoministeriö on kuitenkin erillinen hankintayksikkö.

Sopimusta tehtäessä on sovittu, että yksi työ- ja elinkeinoministeriössä tehdyn työn lasku voidaan laskuttaa valtiovarainministeriöltä. Hankintasopimusta tehtäessä sopimuksen valmistelijalla on ollut se käsitys, että ko. lasku huomioituna sopimuksen yhteenlaskettu määrä ei ylittäisi vähäisen arvon rajaa.